

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ОСНОВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фізичного виховання,
здоров'я та туризму

_____ М.В. Маліков
(підпис) (ініціали та прізвище)

«_____» _____ 2023_____

МЕДИКО-БІОЛОГІЧНЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ СПОРТУ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів
денної (очної) форм здобуття освіти
спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»,
освітньо-професійна програма «Спорт»

Укладачі: Фаворитов Володимир Миколайович. к.фарм.н., доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри медико-біологічних
основ фізичного виховання та спорту

Протокол № 1 від « » _____ 2023 р.
В.о.завідувач кафедри

_____ В.В. Дорошенко
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету фізичного виховання здоров'я
та туризму

Протокол № 1 від « » _____ 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету _____

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ Свасьєв А.В.
(підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл професійної підготовки циклу вибіркових дисциплін в межах спеціальності	
Спеціальність Спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»,	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		3-й	
Освітньо-професійна програма «Спорт»	Змістових модулів – 4	Лекції	
		10 год.	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 9	Практичні заняття	
		20 год.	
		Самостійна робота	
		70 год.	
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни „Медико-біологічне забезпечення в спорті” є надання комплексу теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності тренера з використання сучасних методів діагностики та моніторингу стану здоров'я, методів відновлення у спорті, із сучасними проблемами в професійному спорті, пов'язаними з використанням допінгів і заходами, спрямованими на боротьбу з ними.

Основними завданнями вивчення дисципліни „Медико-біологічне забезпечення в спорті” є:

- надання комплексу теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності тренера з використанням сучасних методів діагностики та моніторингу стану здоров'я, методів відновлення у спорті, із сучасними проблемами в професійному спорті, пов'язаними з використанням допінгів і заходами, спрямованими на боротьбу з ними.
- набуття практичних навичок визначення й оцінки функціональної підготовленості спортсменів
- використовувати під час навчання та виконання професійних завдань знань про будову тіла людини та механізми життєдіяльності її організму, фізіологічні та біохімічні основи адаптації до фізичних навантажень різної спрямованості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи, що забезпечують досягнення результатів навчання та компетентностей
<p>ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p><i>Спеціальні компетентності, визначені освітньо-професійною програмою</i></p> <p>СК1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.</p> <p>СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.</p> <p>СК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.</p> <p>СК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.</p> <p>СК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>СК11. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань знань про будову тіла людини та механізми життєдіяльності її організму, фізіологічні та біохімічні основи адаптації до фізичних навантажень різної спрямованості.</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (традиційна, відео трансляція, презентація лекційного матеріалу із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні завдання аналітичного, синтетичного та індуктивного характеру, лабораторні робота з теоретичним матеріалом, практичними завданнями).</p> <p>Методи стимулювання інтересу до навчання: виконання завдань в практичній діяльності, якщо дистанційно то запис відеоуроку з виконанням практичного завдання та прикріпленням в систему Moodle.</p> <p>Контрольні заходи:</p> <p>Самоконтроль.</p> <p>Поточний контроль (усне опитування; письмовий контроль, тестування на СЕЗН Moodle).</p> <p>Підсумковий контроль:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретичний блок (тестові завдання на СЕЗН Moodle); – практичні завдання (виконання індивідуального практичного завдання).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1 Фізичний розвиток. Оцінка функціонального стану систем організму спортсменів.

Тема 1. **Оцінка функціонального стану систем організму спортсменів.** Валеологія, як складова частина профілактичної спортивної медицини. Історія розвитку спортивної медицини. Організація спортивної медицини. Дані анамнезу. Візуальний огляд (соматоскопія). Координаційні проби (Ромберга, пальцьоносова, коліноп'яткова, стабілографія, треморографія). Електроенцефалографія. Прихований час рухової реакції. Диссомнія, агрипнія, невроз, психастенія. Периферична нервова система.

Функція 12 пар ЧМН. Сухожильні рефлексії (біцепс, трицепс, колінний, ахілловий). Спинний мозок. Остеохондропатія (радикуліт). Неврити, невралгія. Серцево-судинна система. Оцінка шляхом: анамнез, огляд (соматоскопія). Функціональні характеристики серцево-судинної системи: ЧСС, аритмії (бради-, тахіаритмії, миготлива, блокади), АТ (гіпо-, гіпертонія), САТ, ОЦК, Проба Летунова. Гарвардський степ-тест, Тест RWC170. ЕКГ, УЗ дослідження серця, КТ и МРТ. Структурні і функціональні особливості спортивного серця: дилатація порожнин, гіпертрофія міокарду, брадикардія, гіпотензія. Раптова смерть у спорті офіційне визначення. Причини, основні засоби профілактики випадків раптової смерті у спорті. Залози внутрішньої секреції (епіфіз, гіпоталамус, гіпофіз, щитовидна залоза, паращитоподібні залози, тимус, підшлункова залоза, наднирники, статеві залози). Оцінка шляхом збору анамнезу та соматоскопії. Поняття про реактивність організму, її види. Імунітет, його характеристика. Імунодефіцит, його види. Імунітет у спортсменів, його особливості. Синдром набутого імунодефіциту (СНІД). Система крові: поняття про біопсію кісткового мозку, буферні системи (ацидоз, алкалоз), міогенний еритроцитоз, маршова анемія, міогенний лейкоцитоз, міогенний тромбоцитоз, міоглобінурія. Перенапруження системи крові у спортсменів. Оцінка функціонального стану системи травлення за допомогою клінічних методів дослідження. Параклінічні методи дослідження: біохімічний аналіз крові, копрограма, дуоденальне зондування, рентгенографія, УЗ обстеження, ендоскопія (гастро-, колоно-), мікроскопія (цитологія, гістологія). Патологія органів ШКТ: ГЕРХ, виразкова хвороба, діарея, запор. Оцінка функціонального стану системи виділення за допомогою клінічних та параклінічних методів дослідження. Протеїн-, гемат-, лейкоцит-, циліндрурія, нефрит, СКХ, гемоглобін-, міоглобінурія.

Тема 2. Оцінка стану здоров'я спортсменів з використанням функціональних проб. Оцінка стану здоров'я спортсмена. Принципи надання рекомендацій щодо занять спортом. Вплив занять фізичною культурою на організм. Поняття про фізичний розвиток. Вікові особливості розвитку організму (вікові періоди), акселерація, ретардація, гетерохронність. Ростові стрибки (вік). Поняття «вік» (біологічний, паспортний). Конституціональні типи: соматичні, психологічні. Соматоскопія: постава, асиметрія, фізіологічні викривлення хребта (кіфоз, лордоз), форми грудної клітки, форми живота, форми ніг, форми стопи, розвиток мускулатури, жирового шару. Антропометрія: маса тіла, подовжні та поперечні розміри, окружності, кіфосколіозометрія, гоніометрія, динамометрія, визначення складу тіла. Метод антропометричних стандартів. Спорт. Класифікація видів спорту. Відмінності спорту від фізичної культури. Індивідуальний вибір видів спорту або систем фізичних вправ. Фізична культура і спорт як соціальні феномени суспільства. Основні заходи з профілактики травматизму при самостійних заняттях фізичними вправами: вибір місць занять, підбір інвентарю та обладнання, контроль за фізичним навантаженням. Зміст і спрямованість індивідуальних самостійних занять

фізичною культурою в режимі дня, особливості їх організація і проведення. Основні правила самостійного освоєння. Особливості індивідуального планування фізичних вправ для самостійних занять з розвитку швидкісних здібностей. Основні фізичні вправи та режими індивідуальних навантажень для самостійних занять з розвитку витривалості. Основні форми занять і комплекси фізичних вправ, спрямовані на регуляцію маси тіла. Основи здорового способу життя. Фізична культура в загальнокультурній та професійній підготовці. Загальні основи побудови оздоровчого тренування. Ранкова гігієнічна гімнастика, її завдання, вимоги до організації та проведення (гігієнічні, педагогічні, організаційні). Особливості використання засобів фізичної культури для оптимізації працездатності. Динаміка загальної працездатності людини в режимі дня. Особливості її регулювання засобами фізичної культури. Правила підготовки місць занять фізичними вправами, вибору спортивного одягу.

Змістовний модуль 2. Основи загальної та спортивної патології.

Тема 3. Невідкладні стани в спорті. Основи загальної та спортивної патології. Поняття про здоров'я і хворобу. Роль спадковості у виникненні захворювань. Клінічні уявлення про конституцію. Основні форми виникнення, перебігу і закінчення хвороби. Етіологія хвороби. Патогенез хвороби. Основні види патологічних порушень. Причини і умови розвитку хвороби у спортсменів. Гострі та хронічні перенапруження органів та систем у спортсменів. Види травм. Спортивний травматизм. Загальна характеристика, класифікація. Аналіз причин і механізмів спортивної травми. Профілактика спортивного травматизму. Травматичний шок, його ступені та стадії (фази) розвитку. Принципи надання першої медичної допомоги при спортивній травмі (профілактика ранової інфекції та травматичного шоку). Внутрішня й зовнішня кровотеча. Клінічні ознаки, принципи надання першої медичної допомоги. Перелом, клінічні ознаки, принципи надання першої медичної допомоги. Хронічне перенапруження опорно-рухового апарату у спортсменів. Поняття про клінічну і біологічну смерть. Серцево-легенева реанімація. Помилки та можливі ускладнення при серцево-легеневій реанімації. Гострі розлади кровообігу при заняттях спортом: зомління, гравітаційний шок, колапс. Перша медична допомога. Гіпоглікемічний стан. Механізми розвитку, профілактика, перша медична допомога. Тепловий та сонячний удари. Заходи профілактики, перша медична допомога. Холодова травма (переохолодження, замерзання, відмороження). Характеристика, перша медична допомога. Ураження електричним струмом і блискавкою. Характеристика, перша медична допомога. Втоплення, механізми розвитку, профілактика, перша медична допомога.

Змістовний модуль 3. Засоби відновлення, профілактика втомлення Засоби відновлення спортивної працездатності.

Тема 4. Засоби відновлення спортивної працездатності. Стомлення та відновлення під час м'язової діяльності. Класифікація відновних засобів. Загальні принципи використання засобів відновлення. Педагогічні засоби

відновлення. Психологічні засоби відновлення. Класифікація медичних засобів відновлення. Природні фактори підвищення фізичної працездатності (відновлення дефіциту рідини і електролітів, режим сну, харчування). Харчування спортсменів, особливості раціону в різних видах спорту. Використання харчових та спортивних добавок. Фізичні засоби відновлення. Бальнеологічні засоби відновлення. Методика сауни. Медичне забезпечення тренувань. Медичне забезпечення учбово-тренувальних зборів. Самоконтроль спортсмена. Медичне забезпечення змагань. Лікарський контроль у жіночому спорті. Медичне забезпечення переїздів. Різновиди умов зовнішнього середовища, адаптація до них. Поняття про масаж. Історія виникнення. Види масажу. Вплив масажу на внутрішні органи та системи. Гігієнічні вимоги до масажу. Показання і протипоказання. Методика і техніка масажу.

Змістовний модуль 4 Медико-фармакологічне забезпечення спорту.

Тема 5. Фармакологічні засоби для застосування в практиці спортивної медицини. Вітамінно-мінеральні комплекси, їх характеристика та особливості вживання. Роль окремих вітамінів та мінералів. Адаптогени. Нестероїдні анаболічні препарати. Антигіпоксанти, ноотропи. Препарати, що нормалізують функцію печінки та жовчовиділення. Сорбенти. Поняття допінгу, історія виникнення, класифікація. Класи фармакологічних препаратів, віднесених до допінгів. Гострі отруєння допінгами (клінічні симптоми і заходи при отруєнні). Використання допінгів у різних видах спорту. Антидопінговий контроль в спорті. Організація анти-допінгового контролю в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Лабор. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
				о/д. ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.			
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
		о/д. ф.	з /дист ф.									
1	15	8		4		4		10		5	16	21
2	15	4		2		2		20		5	8	13
3	15	4		2		2		20		5	8	13
4	15	4		2		2		20		5	8	13
Усього за змістові модулі	60	20		10		10		70		20	40	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30									35	5	40
Загалом		90								100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Тема 1. Оцінка функціонального стану систем організму спортсменів	2	
2	Тема 2. Оцінка стану здоров'я спортсменів з використанням функціональних проб. Оцінка стану здоров'я спортсмена.	2	
3	Тема 3. Невідкладні стани в спорті. Основи загальної та спортивної патології.	2	
4	Тема 4. Засоби відновлення спортивної працездатності.	2	
5	Тема 5. Фармакологічні засоби для застосування в практиці спортивної медицини.	2	
Разом		10	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Тема 1. Оцінка функціонального стану систем організму спортсменів	2	
2	Тема 2. Оцінка стану здоров'я спортсменів з використанням функціональних проб. Оцінка стану здоров'я спортсмена.	2	
3	Тема 3. Невідкладні стани в спорті. Основи загальної та спортивної патології.	2	
4	Тема 4. Засоби відновлення спортивної працездатності.	2	
5	Тема 5. Фармакологічні засоби для застосування в практиці спортивної медицини.	2	
Разом		10	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Лабораторне завдання – виконання лабораторна робота, що містить завдання послідовного, логічного оформлення протоколу	Вимоги до виконання та оформлення: Оцінюються завдання лабораторного заняття. Здатність використовувати під час навчання та виконання завдань базові знання про основи фармакології	Не більше 8 балів із розрахунку: 8 балів – за технічне виконання і за правильну, повну відповідь на питання теми; 7-6 балів – виконання лабораторних завдань, повністю і правильність виконання послідовно та логічно; 5 бали – за технічне виконання і за відповідь з неточностями, нечіткими визначеннями понять; балів – виконання лабораторних завдань, правильність виконання; 4 -3 бал – за технічне виконання з неточними, неповними відповідями, непослідовним викладом матеріалу, неправильними формулюваннями і визначеннями термінології. 2-1 балів – не правильність виконання завдань, або не повністюю.	8
	Лабораторне завдання – виконання лабораторна робота, що містить завдання послідовного, логічного оформлення протоколу	Вимоги до виконання та оформлення: Оцінюються завдання лабораторного заняття. Здатність використовувати під час навчання та виконання завдань базові знання про методики оцінки стану здоров'я спортсменів з використанням функціональних проб.	Аналогічно до першого завдання	8
1	Теоретичне завдання – тестування на СЕЗН Moodle	1 Перенапруження системи крові у спортсменів. 2. Оцінка функціонального стану системи травлення за допомогою клінічних методів дослідження.	Максимально студент може отримати 5 балів. Тестові завдання містять 1 правильну відповіді з 4 наданих. Студент	5

		<p>3. Параклінічні методи дослідження: біохімічний аналіз крові, копрограма, дуоденальне зондування, рентгенографія, УЗ обстеження, ендоскопія (гастро-, колоно-), мікроскопія (цитологія, гістологія).</p> <p>4. Патологія органів ШКТ: ГЕРХ, виразкова хвороба, діарея, запор. Оцінка функціонального стану системи виділення за допомогою клінічних та параклінічних методів дослідження.</p>	отримує від 0,2 до 0,5 балів за кожне правильно позначене тестове завдання та 0 балів – при помилковому позначенні відповіді	
Усього за ЗМ 1	3			21
2	Лабораторне завдання – виконання лабораторна робота, що містить завдання послідовного, логічного оформлення протоколу	<p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <p>Оцінюються завдання лабораторного заняття.</p> <p>Здатність використовувати під час навчання та виконання завдань базові знання про</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хронічне перенапруження опорно-рухового апарату у спортсменів. 2. Поняття про клінічну і біологічні смерть. 3. Серцево-легенева реанімація. 4. Помилки та можливі ускладнення при серцево-легеневій реанімації. 5. Гострі розлади кровообігу при заняттях спортом: зомління, гравітаційний шок, колапс. 6. Перша медична допомога. 	Аналогічно до першого завдання	8
	Теоретичне завдання – тестування на СЕЗН Moodle	<ol style="list-style-type: none"> 1. Профілактика спортивного травматизму. Травматичний шок, його ступені та стадії (фази) розвитку. 2. Принципи надання першої медичної допомоги при спортивній травмі (профілактика ранової інфекції та травматичного шоку). 3. Внутрішня й зовнішня кровотеча. Клінічні ознаки, 	Аналогічно до першого тестування	5

		принципи надання першої медичної допомоги. 4. Перелом, клінічні ознаки, принципи надання першої медичної допомоги.		
Усього за ЗМ 2				13
3	Лабораторне завдання – виконання лабораторна робота, що містить завдання послідовного, логічного оформлення протоколу	Вимоги до виконання та оформлення: Оцінюються завдання лабораторного заняття. Здатність використовувати під час навчання та виконання завдань базові знання про: 1.Фізичні засоби відновлення. 2.Бальнеологічні засоби відновлення. Методика сауни. 3.Медичне забезпечення тренувань. Медичне забезпечення учбово-тренувальних зборів. 4.Самоконтроль спортсмена. 5. Медичне забезпечення змагань.	Аналогічно до першого завдання	8
3	Теоретичне завдання – тестування на СЕЗН Moodle	1. Стомлення та відновлення під час м'язової діяльності. 2. Класифікація відновних засобів. Загальні принципи використання засобів відновлення. 3.Педагогічні засоби відновлення. 4.Психологічні засоби відновлення. 5.Класифікація медичних засобів відновлення. 6. Природні фактори підвищення фізичної працездатності (відновлення дефіциту рідини і електролітів, режим сну, харчування).	Аналогічно до першого тестування	5
Усього за ЗМ 3	2			13
4	Лабораторне завдання – виконання лабораторна робота, що містить завдання послідовного,	Вимоги до виконання та оформлення: Оцінюються завдання лабораторного заняття. Здатність використовувати під час навчання та виконання завдань базові	Аналогічно до першого завдання	8

	логічного оформлення протоколу	знання про: 1 Вітамінно-мінеральні комплекси, їх характеристика та особливості вживання. 2. Роль окремих вітамінів та мінералів. Адаптогени. 3.Нестероїдні анаболічні препарати. 4. Антигіпоксанти, ноотропи. 5.Препарати, що нормалізують функцію печінки та жовчовиділення. Сорбенти.		
4	Теоретичне завдання – тестування на СЕЗН Moodle Аналогічно до першого тестування	1.Класи фармакологічних препаратів, віднесених до допінгів. 2.Гострі отруєння допінгами (клінічні симптоми і заходи при отруєнні). 3.Використання допінгів у різних видах спорту. 4. Антидопінговий контроль в спорті.		5
Усього за ЗМ 4	2			13
Усього за змістові модулі	9			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання (екз. тести на СЕЗН Moodle + екз. білети)	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулюйте поняття про гостру та хронічну фізичну перенапругу. 2. Наведіть причини виникнення передпатологічних станів, захворювань та ушкоджень під час занять фізичною культурою та спортом. 3. Дайте визначення поняття «раптова смерть під час занять фізичною культурою та спортом», опишіть причини, патофізіологічні механізми та способи запобігання раптової смерті під час занять фізичною культурою та спортом. 4. Причини виникнення та невідкладна допомога при печінково-больовому синдромі під час занять фізичною культурою та спортом. 5. Причини виникнення та невідкладна допомога при гравітаційному шоці під час занять фізичною культурою та спортом. 6. Причини виникнення та невідкладна допомога при гіпоглікемічному стані під час занять фізичною культурою та спортом. 7. Перетренованість, причини виникнення, стадії перетренованості. 8. Порушення ритму серця, які виникають під час занять фізичною культурою та спортом: причини, патофізіологічні механізми а способи запобігання. 9. Гіпер- і гіпотонічні стани, які виникають під час занять фізичною культурою та спортом: причини, патофізіологічні механізми та способи запобігання. 10.Метаболічна кардіоміопатія внаслідок хронічного фізичного перенапруження, клінічна картина, стадії перебігу, лікування та профілактика. 11.Дайте визначення “фізіологічного” та “патологічного” 	<p><i>Тестові завдання</i> містять 1 правильну відповіді з 4 наданих. Студент отримує 0,2 бали за кожне правильно позначене тестове завдання та 0 балів – при помилковому позначенні відповіді. Максимально 31 балів.</p> <p><i>Розподіл балів за питаннями екзаменаційного білету</i>, виходячи з максимальних 5 балу:</p> <p>- перше, друге, третє завдання: теоретичні питання, які оцінюються за п’ятибальною шкалою («відмінно» - 5 балів, «добре» - 4 балів, «задовільно» - 3 бали, «незадовільно» - 2-0 балів).</p> <p>Для оцінки виконання завдань екзаменаційного білету використовуються такі критерії оцінювання відповіді студента: 2 бали – відповідь студента неповна, неглибока, містить неточності, недостатньо чіткі і правильні формулювання термінів, порушення послідовності у викладі матеріалу, студент відчуває труднощі при застосуванні теоретичних знань при рішенні практичних завдань.</p>	35 (30 +5)

		<p>спортивного серця.</p> <p>12.Хронічні ураження та перенапруження опорно-рухового апарату, які виникають під час занять фізичною культурою та спортом: причини, патофізіологічні механізми та способи запобігання.</p> <p>13.Захворювання й ураження нервової системи, які виникають під час занять фізичною культурою та спортом: причини, патофізіологічні механізми та способи запобігання.</p> <p>14.Захворювання вуха, горла, носа, які виникають під час занять фізичною культурою та спортом: причини, патофізіологічні механізми та способи запобігання.</p> <p>15.Захворювання органів травлення, які виникають під час занять фізичною культурою та спортом: причини, патофізіологічні механізми та способи запобігання.</p> <p>16.Захворювання сечових органів, які виникають під час занять фізичною культурою та спортом: причини, патофізіологічні механізми та способи запобігання.</p> <p>17.Захворювання і порушення ендокринної системи, які виникають під час занять фізичною культурою та спортом: причини, патофізіологічні механізми та способи запобігання.</p> <p>18.Поняття про гостру та хронічну фізичну перенапругу.</p> <p>19. Причини виникнення передпатологічних станів, захворювань і ушкоджень під час занять фізичною культурою та спортом.</p> <p>20. Перетренованість, причини виникнення, стадії перетренованості.</p> <p>21 Порушення ритму серця під час занять фізичною культурою та спортом.</p> <p>22. Гіпер- та гіпотонічні стани під час занять фізичною культурою та спортом.</p> <p>23. Кардіоміопатія внаслідок хронічного фізичного перенапруження, клінічна картина, стадії перебігу, лікування та профілактика.</p> <p>24. Фізіологічне та патологічне спортивне серце.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>25. Гострі патологічні стани під час занять фізичною культурою та спортом (печінково-больовий синдром, гравітаційний шок, гіпоглікемічний стан та ін.), причини виникнення, невідкладна допомога.</p> <p>26. Хронічні ураження та перенапруження опорно-рухового апарату.</p> <p>27. Ризик раптової смерті під час занять фізичною культурою та спортом</p>		
	Практичне завдання	Публічна презентація обґрунтованого з точки зору вікових морфофункціональних особливостей людини вибір безрецептурного препарату при незначних порушеннях функції виконавчих органів або систем.	<p>3 бали – відповідь студента неповна, неглибока, містить неточності, недостатньо чіткі і правильні формулювання термінів, порушення послідовності у викладі матеріалу, студент відчуває труднощі при застосуванні теоретичних знань при рішенні практичних завдань;</p> <p>4 балів – відповідь студента досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності, недостатня чіткість у визначенні понять;</p> <p>5 балів – відповідь бездоганна за змістом, формою, обсягом. Відповідь повна, глибока з елементами аналізу, творчості, логічна і послідовна. Студент доцільно використовує вивчений матеріал при рішенні практичних завдань, робить узагальнюючі висновки.</p>	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бутченко Л.А. Совместная работа врача и тренера по профилактике, лечению и реабилитации спортсменов при заболеваниях, вызываемых физическим перенапряжением /Л.А.Бутченко, Р.Г.Сукиасян. //Теория и практика физической культуры, 2008. -№1. –С.8-14.
2. Возможность занятий спортом при врожденных пороках сердца/З.Г. Орджоникидзе, А.С. Шарыкин, В.П.Павлов, И.А. Мазеркина. // Физкультура в профилактике, лечении и реабилитации, 2008. -№1 (24). –С.53-55.
3. Возможные причины внезапной кардиальной смерти в Харьковской области/ [В.И.Целуйко, Е.А.Белостоцкая, К.Л.Крейндель и др.] //Український кардіологічний журнал, 2008. -№6. –С.8-12.
4. Кулиненко О.С. Фармакологическая помощь спортсмену: Коррекция факторов, лимитирующих спортивный результат /О.С.Кулиненко. –М.: Советский спорт, 2006. -240 с.
7. Марушко Ю.В. Состояние сердечно-сосудистой системы у спортсменов (“спортивное сердце”)/Ю.В.Марушко, Т.В.Гищак, В.А.Козловский. //Спортивна медицина, 2008. -№2. –С.21-42.
8. Marian A.J. On predictors of sudden cardiac death in hypertrophic cardiomyopathy // J. Amer. Coll. Cardiology. -2003. -№41. –Р.994-996.

Додаткова:

9. Михалюк Є. Л. Діагностика граничних та патологічних станів при крайніх фізичних навантаженнях в олімпійському та професіональному спорті: Дис. на здоб. наук. ступ. докт.мед.наук./Є.Л.Михалюк. -Дніпропетровськ, 2007. -430 с.
10. Оковитый С.В. Клиническая фармакология антигипоксантов /С.В.Оковитый. //”ФАРМиндекс-Практик”, 2004. –Вып.6. –С.30-39.
11. Современные подходы к фармакологической коррекции гипоксических состояний/ [И.В.Коваль, Н.В.Вдовенко, В.А.Козловский, В.П.Кутняк]. //Спортивна медицина, 2008. -№1. –С.36-41.
12. Смоленский А.В. Актуальные проблемы спортивной кардиологии/ А.В.Смоленский, А.В. Михайлова. //Спортивна медицина, 2008. -№2. –С.16-20.
13. Целуйко В.И. Генетические основы гипертрофической Кардиомиопатии /В.И.Целуйко, Е.А.Белостоцкая.// Український кардіологічний журнал, 2008. -№4. –С.118-122.
14. ACC/ANA/ESC 2006 Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death// Circulation. -2006. – Vol.114.

–P.1088-1132.

15. Basavarajaiah S., Shah A., Sharma S. et al. Sudden cardiac death in young athletes// Heart. -2007. –Vol.93. -P. 287-289.

16. Konno T., Shimizu M., Ino H. et al. A novel mutation in the cardiac myosin binding protein C gene is responsible for hypertrophic cardiomyopathy with severe

Інформаційні джерела:

1. http://knowledge.allbest.ru/pedagogics/3c0b65635b2ad68a5c43b88421316d36_0.html

2. http://knowledge.allbest.ru/pedagogics/3c0b65635b2ad68a5c43b88421316d36_0.html

3. <http://www.studmed.ru/fizicheskaya-kultura-i-sport/>

4. zabor.zp.ua/Studentu/Referat.htm

5. dir.meta.ua/ru/science-education/students-sites/

6. <https://classomsk.com/zashhita-prav-rabotnika-i-rabotodatelya/oxrana-truda-v-obrazovatelnomuchrezhdenii-dokumenty-ob-oxrane.html>